

פרוטוקול מס. 143
מישיבת ועדת הכספים, שהתקיימה ביום ה',
ח' באשון תשל"ה (24.10.74) בשעה 10.00

נ כ ח ר :

חברי הועדה:

י. קרגמן - יו"ר
ע. אמוראי
י. גולן
צ. גרשוני
א. מלמד
י. פלומין
ע. פינרמן
ד. קורן
ח. קורפו

מוזמנים:

ד"ר ג. קיטרון - יועץ מספטי
י. תמיר - נציב מס הכנסה
גב' דר-זיו - יועצת-מספסית בנציבות מס הכנסה

א. נביאבסקי - נשיא התאחדות בעלי הבתים
ח. לב-גורן - התאחדות בעלי הבתים

ד. ניגור - נציבות מס הכנסה
ד. הלפרין - " " "
ס. מועלם - " " "

ד. אוסשטינסקי - לשכת יועצי מס
ד. אציל - " " "
י. ברזילי - " " "

א. קירסנר - מזכיר הועדה

רשמה: ט. קוטלר

חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 21)
תשל"ד - 1974

סדר היום:

- 105 -

(מקום ביום 30.10.74)

היו"ר י. קרגמן:

אני פותח את הישיבה.

א. נביאבסקי:

יש לנו הצעות שינויים של עשרות סעיפים, כי פקודת מס הכנסה מונחת על הסולחן עם האחוזים, עם הסחרור וכל הדברים. ברצוננו להציג בפניכם כמה דרישות יסודיות כאשר דנים במס הכנסה.

אינני מתיחס לסעיף מסויים. אנחנו מתיחסים לתיקונים שאנחנו מבקשים להכניס לחוק מס הכנסה.

היו"ר י. קרגמן:

סעיפים שבהצעת החוק או סעיפים חדשים?

א. נביאבסקי:

אתם דנים היום באחוזים, בדירוג.

י. פלומין:

לא בהצעת חוק זו. אנחנו מדברים על הצעת חוק 1113. הצעת חוק

1112 התקבלה כבר לפני ששה חדשים.

א. נביאבסקי:

אז ביקשנו להוסיף לגבי שני הדברים.

היו"ר י. קרגמן:

אינני יכולים לדון על דברים שאינם בהצעת החוק. איננו יכולים לדון עכשיו בסעיפים חדשים בחוק. אם יש לכם השגות על הצעת החוק הנידונה היום, אם אתם חושבים שהיא פוגעת או מכבידה עליכם - בבקשה. מדובר בפקודת מס הכנסה מס' 21. אי אפשר לדבר על פקודת מס הכנסה באופן כללי. על כך יהיה דיון נפרד.

א. נביאבסקי:

אנחנו רוצים לדבר על תיקונים של פקודת מס הכנסה, על ענין הפחת.

י. לב-גורן:

כאשר דנו בפחת, הופענו במזוה זה כסדנו במסגרת עידוד השקעות הון, ואז נאמר לנו שבענין הפקודה ידובר כאשר ידונו בפקודה. עכשיו, כסדנים בענין מס הכנסה, טוב אין לדבר על פחת.

א. נביאבסקי:

בינתיים חוקה הועדה חוק מס רכש. גם זה שינה כמה נקודות ביסודן. לא קבלו את הצעתנו ואנחנו מסלמים 110% מס הכנסה.

היו"ר י. קרגמן:

איננו דנים היום במס רכש. אם יש החלטה רעה, אפשר להציע שינוי. צריך לכתוב לנו או שמישהו מחברי הועדה ישול יזמה לתקן את החוק. אולי נסקול זאת. אבל זה לא שייך לנושא הדיון.

י. פלומין:

כאשר אנחנו דנים בסעיפים שכנייים של מס הכנסה, יש אפשרות, אני חושב, לברר אם יש קיזו בענין הפחת.

י. פמיר:

הם הכנסו עכשיו לקהל ישראל.

היו"ר י. קרגמן:

אם יש לכם הערות לסעיפי החוק - בבקשה. אם אתם מעוניינים, תצאו ותתייעצו ביניכם. (מסלחת בעלי הבתים עוזבת את הישיבה לפתיעות).

אנחנו עוברים לחוק לתיקון פקודת מס הכנסה, סעיף 2. אתסעיף 1 מסאירים פתוח בגלל ענין הרכב.

י. תמיר:

במסכות ההתייעצויות בענין הרכב, ונמסכים הטגעים עם גופים שונים, כדי לגיע לזוסיחא שתהיה סבירה יותר לדעת רבים. הסעיף על מכירת מקרקעין הועבר להצעת חוק מס שבח מקרקעין, כי שם קיים מכניזם יותר טוב לביצוע הדברים.

סעיף (3) עוסק בפריטים של הכנסה, וכדי לסלק ספק, קובעים שאלה הכנסות. אדם שמחלו לו על חוב או חלק ממנו, שהחוב נבע מהוצאה שהניכוי שלה מותר, רואים את החוב שנמחל כחלק מהכנסתו. אם בוצעו תיקונים במסאית ואני, כבעל המוסך, מחלתי על החוב הזה, ~~החוב הזה נבע מהוצאה שהניכוי הנכבד מהכנסתך, רואים את החוב הזה כחלק מהכנסתך. זה היה עד כה. בינתיים נפסק פסק דין בבית משפט מחוזי בקשר לקבוצתסילר, שם היתה הלואה לכיסוי הוצאות עיסקיות, אבל העילה למחילה או למתן מענק בגינה, היתה אחרת, ואז קבעו, שבמקרה כזה, זה אינו נחשב להכנסה. זה פתח פתח, שכאשר מוחלים על סכום שהוכר קודם כהוצאה, יכולים לומר: אני מוחל על החוב, אבל זה בהקשר לרצוני הכללי לבסס בצורה יותר איתנה את המבנה הקפיטלי של העסק שלך. אם משנים בדיעבד את הנימוקים למתן ההלוואה, הדבר אינו תופש. בשלב ראשון מתירים את ההוצאה כמעט לכל מי שלקח אשראי בתחום העיסקי, ובשלב שני כשהוא לא מטלים זאת, יש אפשרות שהוא לא יצטרך לעסות רברס על כך. הסעיפים המופיעים בנוסח הלבן מצד ימין, מבטיחים כיצד הדבר ימצא ביטוי.~~

י. גולן:

מגדל פרחים מקבל מענק. לעתים מקבל החקלאי הלואה. כאשר רואים שהוא מבצע את אשר התחייב לבצע, מוחלפת ה הלואה למענק. המענק ייחשב לצרכי מס הכנסה?

היו"ר י. קרגמן:

קודם לכן לא מכירים בכך כהוצאה. יש פה שני שלבים. שלב אחד הוא כאשר מכירים בכך כהוצאה ונותנים את הניכוי המגיע.

י. תמיר:

לחקלאים יש תשובה בסעיף 4.

י. גולן:

נאמר תעשיין, הוא מקבל הלואה ואחר כך מחליפים זאת למענק.

י. תמיר:

זה יחוייב.

י. פלומין:

לא. רק אם המענק היה נחשב להכנסה. גם החוק של היום תופש במקרה של המוסך. בשעתו זה היה אשראי ספקים, וגם היום זה תופש. בדוגמא זאת אין צורך בשינוי החוק. הרחבתם את הנושא והכנסתם דברים שלדעתי לא צריך להכניס. אין שום להנציח עוד עיוות בחוק. אצל כל אדם הלואה שנמחלת תיהפך להכנסה, ואצל החקלאים - לא. אינני מבין מדוע. אני מוכן ללכת לקראת חקלאים בעניני סידורים והסדרים, אבל אני מתנגד להנציח עיוות בחוק.

צ. גרסוני:

ביסודו הרעיון נכון, כי כתוב בהתחלה: "אדם שניתנה לו הלואה שאילו היה ניתן במקומה מענק, היה המענק בגדר הכנסה...". זה אינו קשור לחקלאי דווקא. מה שחסר הוא, מי יפרש את הדבר שההלואה הזאת ניתנה כמענק.

מ. דר-זיו:

בית המשפט.

צ. גרסוני:

נביח כאשר קרההאסון בחיפה ולא חל על זה ביטוי, היה בותן מישהו

הלואה.

היו"ר י. קרגמן:

מדובר על הלואה ליצירת הכנסה.

צ. גרסוני:

מי יהיה המפרש?

י. תמיר:

מי מפרש את הפקודה בכלל?

היו"ר י. קרגמן:

יש דרך פתוחה לבית המשפט.

ד. קורן:

רופא או מורה שבאים לגור במעלות ונותנים לו הלואה עומדת. אני מבין שעל זה החוק אינו חל. אם אדם רוצה לה שקיע ואומרים לו שקבל הלואה להקמת מפעלו, נותנים לו הלואות שונות לתשתית, חסטל וכל הלאה, וזה הופך למענק?

י. תמיר:

אם קבלת מענק של 20 אלף לירות ואתה
הסקעת במפעל 80 אלף לירות, כך שההסקעה
היא של 100 אלף לירות, לא תוכל לדרוש פחת על 100 אלף לירות אלא על
80 אלף בלבד. מענק שהוא בגודל הכנסה - בצורת. המענק הוא כאילו תרספת
לפדיון. יש למסל פרדס במקום טוב בצפון, וששחים חקלאיים בדרום אשר
סבלו מבצורת. אילו לא קיבלת את הפיצוי לבצורת, מה שסבלת מהדרום היה
מתקזז כנגד הכנסותיך מהצפון. המענק יקטין את הקיזוז. בעקפיסין אתה
מסלם על כך מס.

יש מענק שבא לכסות הוצאה שוטפת, היות
וזה בתחום הכנסה החייבת במס; יש מענק שבא להוזיל את העילות של נכסים
קפיטליים - בענין זה לא נוגעים. כשהוא מקבל מענק כללי במיסור הקפיטלי,
בנהג-בזה כמו ברווח קפיטלי.

י. פלומין:

מה זה מענק ברווח קפיטלי במיסור הרחבת
מפעל, זה ציוד?

י. תמיר:

אם יצמיד לציוד, יהיה על ציוד. לאיס
עצמו יכול להיות יותר נוח להסאיר זאת
למבנה הקפיטלי. כאשר הוצמד המענק לציוד, ירדה העלות, וכאשר לא הצמיד,
היתה תוצאה אחרת. עד עכשיו היה מצב של שתי פעולות מס מבחינת פעולה
אחת של מענק.

י. פלומין:

יש לי היום פרומוסן של נכס, טוכנים
בחוף לארץ. זה לא בר-פחת. אם אקבל מענק
בסכום מסויים, אסלם 30% מס. אתה לא נותן לי כהוצאה. זו הוצאה הונכית.

היו"ר. קרגמן:

קבלת על זה ניכוי כהוצאה?

י. פלומין:

לא. מוניטין אינו בר-פחת. אינך נותן לי
זאת כהוצאה. אני מקבל את העקרון שאם
קבלתי את המענק במיסור של הכנסה, יש לשלם על כך את המס. אני מקבל זאת.
זה הגיוני. אם קבלתי נכס שהוא בר-פיחות ואומרים שלא יינתן פחת על
המענק - זה הגיוני. אבל אם יש מקרה שההסקעה כולה היא הפסד מוניטלי,
לא קבלתי עליה כל הכרה לצרכי מס הכנסה, זה חסר הגיון.

י. תמיר:

אפילו לגבי המענק של חוק לעידוד הסקעות
הון, העובדה שפלומי מקבל מענק וכתוצאה
מכנו אתה יותר עסיר ב-100 אלף לירות בסוף השנה, מה יש התווספות קפיטלית
על ההתווספות הקפיטלית, בכל השיטות שאני התעמקתי בהן, יש מס הכנסה.
היה לנו פשק דין בקשר ל"אטיא", כאשר הממשלה נתנה מענק לצרכי מחקר.
והפסדנו במספס.

י. פלומין:

למה לא ערערתם? הייתם זוכים בערעור.

היו"ר. קרגמן:

אנחנו נותנים מענק לאדם שהולך למקום
מסויים, וזה חלק מהתקציב. עכשיו
כאה נציבות מס הכנסה ורוצה להחזיר חלק מזה לתקציב. לשם מה ניתנו לו
המענקים האלה? על ידי כך אתה מקטין את המענק המנובשח לאדם.

י. תמיר:

נתתי לו מענק כדי שיקים מוסך במקום
מסויים. אם המוסך עולה 100 אלף
לירות, הוא קבל 30 אלף לירות והסקיע בעצמו 70 אלף לירות. על פי תקנות
הפחת המיוחדות לערי הפיתוח הוא יקבל שם עוד רבע ממכסת הפחת במיסור
אחר. הוא יקבל פחת על 70 אלף לירות. אין מה הכנסה. זה משתמע מהניסוח.
גם בעבר היו רגלים לדבר, אם כי לא איתנות במידה מספקת.

היו"ר. קרגמן:

השבוי שהחוק מכניס הוא, שבחישום
הפחת לוקחים את הסכום שהוא השקיע
בעצמו. אני מבין שענין הפחת מתקבל.

י. פלומין:

זה הגיוני. לגבי מענק שבמיסורין מקטין
את ההוצאות - זה הגיוני. הבעיה היא

במקרים הנזכרים בין הכסאות, בדברים שאינם נהנים במס הכנסה, כמו מוניטין, כאשר על המענק שאני מקבל בהקשר ליידע ומוניטין, תרצה שאשלם 40%, שהם למעשה 62% אם אני יחיד. למה אבחנה בין ציוד שהוא בר-פחת ובין ציוד שאינו בר-פחת? אם הארגומנט הוא התעשרות, זה צריך ללכת לאורך כל הקו. כאשר אומרים שלא נותנים להינות פעמיים מס הכנסה, אני מבין. או שהגיע זמן שתחילו לתת פחת על מוניטין ויידע. אני מדבר על קניה חיצונית. כשאני קונה מכונית ומוכר אחרי שלוש שנים במחיר יותר גבוה, אני לא מקבל פחת? אני מציע שבהזדמנות זו יחלש על מתן פחת למוניטין, כדי שתיווצר סימטריה. יהיו לנו שני סוגי נכסים בלבד, נכסי מקרקעין ונכסי הון ברי-פחת, למעט פניות. ואז תהיה סימטריה גם לגבי ענין של מענקים לנכסים כאלה.

י. תמיר:

אם תוציא את המענק הכללי מתוך התכולה, מענק כללי בעל אופי קפיטלי, אם על

זה לא יחול מס, כל המענקים יילכו בכיוון זה. למה לי לקחת מענק לצרכי הגרז' פעל ידי כך לקלקל את סיעורי הפחת?

י. פלוטין:

זה לא מציאותי. נותנים מענק סתם? המענק ניתן למטרה מסויימת. לפי זה

אתה יכול לקבוע לאן הולך הכסף.

י. תמיר:

ראיתי נכסים שהיו "איר מרקט" ולצורך המס אמרו: בואו ולא נעשה "איר מרקט"

כדי שנוכל לעשות זאת.

צ. גרסוני:

ביסודו יש צדק בדבר. המוצא אדם יכול ללכת לבית המשפט, אינו נראה לי. כדי

למנוע את הצורך הזה, אנחנו כותבים דברים יותר ברורים. אני חושב שמה שלא צודק הוא שכתוב: "הלואה שאילו היה ניתן במקומה מענק, היה המענק בגדר הכנסה". אני חושב שצריך להיות כתוב "בגדר הכנסה שוטפת או בגדר הכנסה לאותה שנת מס".

י. תמיר:

זה מתמלא מעצמו. בסעיף הגדרות יש התייחסות למונח "הכנסה".

ד"ר ג. קיטרון:

התוספת הזאת גורעת. יש מקרים בהם החוק נותן הגדרה במקום אחד שחלה

על כל הסעיפים. באה נקודה מסויימת ושם, לשם "בהירות" מופיעים להגדרה פירוט נוסף, והדבר מבלבל, כי כאשר לאחר מכן לא הוסיפו את אותו פירוט, בית המשפט יאמר: כאן הוסיפו את המלה הזאת, לדעתנו לא היו צריכים לעשות זאת, אבל אם עשו כך ושלוש שורות לאחר מכן לא עשו, הרי שההגדרה השניה מקבלת משמעות אחרת ויחס אחר. אני מזהיר את כל חברי הוועדה שהוספת דברים לשם "בהירות", כאשר התוצאה עלולה להיות הפוכה. לגופו של ענין זה קיים.

לפני חברי הוועדה ישנו שופט לבן, אינו

זהה עם הכחול. כבר העירו הערה שתוקנה בשופט הכחות לעומת הלבן. האם מותר לנו לראות את השופט הלבן כהצעת היושב-ראש?

הי"ר י. קרגמן:

כן.

אני מקדם בברכה את נציגי לשכת

החסכוניים ויועצי המס בישראל. נשמע את הצעותיכם.

י. ברזילי:

בבואכם לדון בתיקון פקודת מס הכנסה (מס. 21) ברצוננו להביא בפניכם

את הטגותינו והערותינו למספר סעיפים הכלולים בהצעה.

לסעיף 7 - סווי הנכס, מוצע להוסיף

אחרי סעיף קטן (ב) סעיף קטן (ג) שיאמר: "סווי נכס שבעדו זכאים לנכוי פחת על פי סעיף 21 יהיה כסווי על פי שופט מס רכוש". היום הפרקטיקה היא שהפחת ניתן על פי מחיר הרכישה, והסווי לתשלום מס הרכוש נקבע בשומה של הממונה על מס רכוש. אנחנו מעוניינים שהפחת יותר על פי הסווי שנקבע לתשלום מס רכוש. בעיקר בנדל"ן.

י. ברזילי:

לסעיף 9 - רכב: בעית הוצאות להחזקת רכב היא מסובכת ועולה לאוצר הרבה כסף. בהצעת התיקון מוצע להקים ועדה שתבחן את הנושא. אנחנו יודעים מהנסיון ומן המציאות, שועדה כזאת תהיה מסורבלת ונתונה ללחצים. לכן אנו מציעים להעמיד את ההוצאות הניתנות כניכוי במס הכנסה על החזקת רכב, עד סך 6000 לירות לשנה. הדבר יביא לעידוי שימוש ברכב קטן וחסכון בדלק ולא יהיה צורך בוועדות ולחצים. הסכום הזה נראה לנו סביר במצב של היום בהתחשב במחירי הדלק, החלפים והסירות. אין כאן דין שווה לכולם. הכוונה עד 6000 לירות, עם דירוג לפי העסקים.

לסעיף 12 - חישוב נפרד: התעוררה בעיה של חישוב נפרד בתקרה כאשר בעל מצטרף לעסק שהוקם ונזהל על ידי האשה אחרי הנישואין. מוצע לבטל זאת כליל. אנחנו מציעים להשאיר את הנוהג שהיה קיים עד כה, ולהעמידו על שנתיים במקום שנה, כדי להוציא מכלל אפשרות עסקות מלאכותיות וסאידיך לא לפגוע בחופש הפרט והשוויון של זכויות האשה. אם אש מקימה עסק ועד מועד הנישואין עברו שנתיים, שיותר לערוך להבא חישוב נפרד. מקרים אלה בודדים ומועטים ולא כדאי לפגוע בגללם בחופש הפרט.

לסעיף 17 - רישום מניות בבורסה: כאן אנו באים להציע החמרה במקום הקלה. אנחנו יודעים שזמן של חמש שנים בפצואות שלנו, לאור העלאת המחירים וירידת ערך הכסף, גורם הפסד לאוצר, ואנחנו מציעים לקבוע שנתיים.

לסעיף 18 - פטור מחובת הגשת דו"ח: אנחנו רואים אתהסעיף כמיותר. למעשה זה כלול בסעיף 12 לפקודה ואין צורך להתנות בתנאים נוספים את הנושא של פטור מהגשת דו"ח, כאשר מדובר בעיקר בקבוצות שכירים והתנאים סוגדרים כחוק עצמו.

לסעיף 21 - החזר מס: כתוב עד שש שנים. מעל שש שנים אי-אפשר יהיה לבקש החזר מס. אנחנו מבקשים כי בסוף הסעיף יוסיפו את המלים "בלי צדק סביר". מדובר בעיקר בשכירים שאולי נפלה שעות בחישוב המס שלהם ובינתיים עברו שנים. אין טעם שימנעו מאדם כזה לגבות את יתרת המס ששילם, אם יש סיבה סבירה לכך. אנחנו מציעים לתת לפקיד הסומה אפשרות שלא לסגור באופן הרמטי את האפשרות לתביעה זו.

לסעיף 23 - ריבית: אנחנו מבקשים לשנות את הנוסח בהצעת התיקון וסיהיה כתוב: "החל מיום ראשון שלאחר ומועד הסופי להגשת הדו"ח", או כאשר נותנים אפשרות לארכה.

היו"ר י. קרגמן: בענין זה יהיה תיקון.

לסעיף 27 - נטל ההוכחה: את נטל ההוכחה לכך שאדם לא התרשל, רוצים להשיל על הנישום. אנחנו מציעים שתוגדר התרשלות מה היא, ואדם יוכל לעמוד על ידי כך בנטל הבאת ההוכחה. לא ידוע עתה מה היא התרשלות. בפרוצדורה האזרחית ענין התרשלות הוא דבר פאד פאד מסוכך וגם שם אין הגדרה.

י. תמיר: כבר קיים גרעון מוסכם. ואז נשאלת השאלה, מי צריך להסביר אם זה היה בסדר או לא שנוצר הגרעון.

י. ברזילי: אין לנו השגה שעל הנישום להסביר מדוע נוצר הגרעון, אלא אנחנו מבקשים להגדיר בצורה ברורה וכללית, התרשלות מהי. קשה להוכיח שלא היתה התרשלות, אם לא מוגדרת התרשלות.

מר הלפרין: אם זה בנוסח כך, חזקה על בתי המשפט שיתנו לכך פירוש יתגלויני. אם נרצה להגדיר התרשלות, זה הרבה יותר חמור.

י. ברזילי: לסעיף 28 - קנס על אי-ניכוי: בהצעה אנחנו רואים 10%, 15%, 25%. אנחנו מבקשים לתקן זאת על ידי תוספת המלה "עד".

י. ברזילי:

קנס על אי ניהול ספרים: קנסות על אי-ניהול אפטר להטיל גם לפי סעיף 26 וגם לפי סעיף 216. אנחנו מבקשים להעניק פרט בצורת הנחה של 5% מהמס לנישום שניהול ספרים ואשר השומה מתבססת על ניהול ספריו שהתקבלו על ידי פקיד השומה. מה שנוגע למי שאינו מנהל ספרים, זה מוצא ביטוי בסעיף 26. נוסף לכך יש סעיפי עונשין על עבירה פלילית על אי-ניהול ספרים. בידי האוצר ישנם הכלים להעניש את האנשים שאינם מנהלים חשבונות. אבל מי שמנהל חשבונות וספריו מתקבלים על ידי פקיד השומה, אנחנו מצעים שיאפשרו לו להינות מהנחה של 5%.

לסעיף 34 - אתיקה-יועצי מס: מאחר והלשכה בלאו הכי חציאה כללי אתיקה המחייבים את חבריה, מטרד האוצר יוכל להתייעץ עם הארגון היציג של יועצי המס, ואנחנו מציעים להוסיף זאת לפקודה. יש לכך תקדימים בחוקים אחרים.

היו"ר י. קראמן:

כאשר מדובר בארגון יציג, הכוונה להסתדרות.

י. תמיר:

כוונתם, שכשם שר המספטים מתייעץ עם לשכת עורכי הדין בדבר אתיקה מקצועית שלהם, כך יעשה שר האוצר לגבי האתיקה של יועצי המס.

ד"ר ג. קיטרון:

נעזוב את שאלת הארגון היציג. מקרה של חובה סטטוטורית של שר להתייעץ עם לשכת מסויימת, חל רק אם הלשכה עצמה הוקמה על פי חוק. לענין לשכת עורכי הדין יש חוק.

א. נביאבסקי:

לאחר שהתייעצנו אני רוצה להציע להוסיף סעיף קטן (ג) בסעיף 7 "בבנינים להשכרה ובנינים עסקיים אחרים, הפחת ינתן בשווי שנקבע לצורך מס רכוש, למעט שליט, על שווי הקרקע". לא יתכן שלגבינו תהינה שלוש מידות. כאשר קובעים לנו שכר דירה, אומרים שהרכוש שלנו לא שווה כלום; כאשר נותנים פחת, השווי סימלי, וכאשר דורשים מאתנו מס רכוש, השווי פחות או יותר למה שאפשר לקבל בעד אותו בנין בסוק.

אתם יודעים כמה עולה היום אחזקת בית. אם נקבל פחת גבוה יותר, הדבר יאפשר לנו לתקן את הבתים. הבתים שלנו מתישנים.

י. תמיר:

אנחנו עוברים לסעיף 3 בעמוד 4 בהצעה הלבנה. בפקודת מס הכנסה, כאשר קבעו סוג נוסף של הכנסות, אמרו: הכנסה מפדיון מניות הניתנות לפדיון, וקבעו את התנאים שמניות כאלה, כאשר נפדו בסכום יותר גבוה ממה שנרכשו, בהפרש חייב במס. מתי לא חייב במס? אם התוספת שאדם קיבל על פדיון מניותיו היא בגין הפרטי הצמדה. קניית מניות ב-10 דולר כאשר השער היה 1.80 לירה הדולר ושלילמת 18 לירות, פדית אותם היום כאשר השער 4.2 לירות הדולר וקיבלת 42 לירות - ההפרש בין מה שסולם לבין מה שהתקבל אינו חייב במס הכנסה, כי הוא נובע מהפרטי הצמדה. אינני נכנס לשאלה שזה חל רק על תוסבי חוץ. אבל אם קבלת עבור אותן מניות 44 לירות ולא 42 לירות, על פי הנוסח של היום, המוצע היום, עד 42 לירות תהיה פטור ממס הכנסה, ובמס הכנסה יחוייב רק הפסד שטעל 42 לירות.

היו"ר ה. קראמן:

אנחנו עוברים לעמוד 6: לסעיף (ד).

י. תמיר:

ההגבלות שהיו בעבר לגבי עובד שפרש מעבודתו בטרם הגיע לגיל 35, ההוראות וההגבלות שהיו עליו, מסתבר שהדבר היחיד היה לו יש מס, ~~הוא חייב לשלם מס~~ פעם מקרה או שנים שזה התעורר, בחלק גדול של המקרים היתה לכך הצדקה. אנחנו נוטים את הדבר הזה להוציא ולהשאיר זאת להנחות הכלליות. עיקרו של הסעיף שהובא פה הוא על רקע של כמה פסקי דין כמו של "הארגון", שם מעביד שקיבל הודעה מקופת הגמל שעקב פדטי הצמדה יש לזכותו בקרן הפיצויים סכום מסויים, 10 אלפים לירות, ונסאל מה לעשות עם הכסף.

הוא הסיב, שהוא רואה את הפרשן ההצמדה האלה כאילו מסך אותם, ומסקיע אותם חזרה בקופת הגמל כהפרשה לשנה השוטפת. יוצא שהוא בפועל לא תורם יותר לקופת הגמל, אלא לקח את מה שהתווסף ותבע זיכוי על זה. שרש הדבו הוא בכך, על דבר שנועד להבטחה את פיצויי הפרישה, ובגלל זה התירו לו את הוצאה, החולי נובע מזה שההפרשים של ההצמדה שיש לו כשהוא מושך אותם, אינם נחשבים להכנסה למעביד. אבחנו רוצים לקבוע את התהליך שיהיה מובן. מה שמעביד מושך מקופת פיצויים, זו הכנסה בידי המעביד. ברגע שהוא מסלם זאת מיד לעובד - זה טוב הוצאה. אבל אם ימסוך סתם ולא ישלם לעבוד, זו הכנסה. זה רברס של מה שהתירו לו בעבר כהוצאה.

ח. קורפו: מדוע מותר לו לעשות זאת בכלל?

י. תמיר:

כי קרן הפיצויים היא הפרשה. זו רזרבו לפיצויים. במס הכנסה לא מתירים רזרבה, אלא כאשר זה מסתלם לקופת גמל או לגוף חיצוני. נביח שמעביד הפריש לעטרה עובדים, וקרה שעטרת העובדים טאסו בו ונשטו אותו. הוא חסך למענם עטר שנים, והם אינם דורשים פיצויים. הקרן עומדת בעצם לרשותו של המעביד. הוא יכול למסוך ממנה לפי שיקול דעתו. במקרה כזה אופרים שסכומי שמסתלמים לו, לרבות ריבית, הפרשי הצמדה וכן הלאה, ייחשבו כהכנסה בידו. כמובן שאם הוא מסלם זאת, זו הוצאה.

י. פלומין:

אני מבין את הענין ומסכים שלענין של רברס של הוצאה, יש לכך הצדקה. מה שלא מובן לי הוא, מדוע על האלמנט של הפרשי הצמדה, שהם פטורים ממס לכל אדם, על ריבית שמוגמלת במס ודברים אחרים שמתווספים על אלמנט של חסכון, אתם מחייבים מס מלא. אנשים יפסיקו לחסוך. אדם חשב שעדיף לו להסקיע בדברים כאלה. אני מבין שאתם רוצים לסתום את הפירצה שנתגלתה בשק הדין הידוע. אני חושב שהפסדתם אותו בגלל רשלנות בהגשת התביעה. אם רוצים לתקן את הדבר על ידי חוק - איבני מתנגד. אבל אסור לחייב את ההצמדה. בזה תגמרו את החסכון בקופות הפיצויים. יילכו לפניות ודברים אחרים.

ח. קורפו:

אם מותר למעביד למסוך מתי שהוא רוצה מהקופות, איפה הבטחון הסוציאלי של העובד? מחר יכול המעביד להיות על סף פשיטת רגל, ויוציא את הכספים.

י. תמיר:

אני מבין שתקנוני קופות הגמל, בחלק דואגים לזה ובחלק דואגים לזה פחות. זה מיסור שונה. השאלה היא, מה לעשות כשהוא מושך.

ח. קורפו:

המעשה פטול וצריך לתקן זאת בדרך אחרת לא על ידי כך שתחייב אותו במס הכנסה. צריך להגביל את הזכות הזאת בדרך אחרת. כאשר המעביד מושך מהקופה, כאשר הכסף הזה הותר כהוצאה, לפי התפישות הכלליות של מס הכנסה בקשה להצמדות והפרשי הצמדה, כאשר ההוצאה היסודית היא הוצאה פירותית, גם כל תשלום והצמדה בקשר אליה דינם שיהיו פירותיות.

ז. אמוראי 4

אין בינינו ויכוח עקרוני, טאדם הפריש לקרן ובאותו מן ניתנה לו הוצאה מוכרת, וכשהוא מחזיר זאת, הוא צריך להחזיר זאת על ידי תשלום המס. יש לאדם אלטרנטיבה לא לשים כסף בקופות פיצויים אלא לחסוך בצורה שתיראה לו. כשהוא מפריש לפיצויים בקופה מוכרת כהוצאה, הוא צריך להחזיר זאת כאשר הוא מחזיר לעצמו את הכסף. כשהוא מצמיד זאת לאגרות חוב, הרי שהשקעתו זו אינה מוכרת כהוצאה. אז יקרה שכנגד היתרון שיהיה לו כאשר הוא מושך מאגרות החוב, הוא אמנם לא ישלם מס הכנסה, אבל גם לא קיבל זיכוי. השענה הזאת, לכן, אינה שענה, כי היא מתקזזת על ידי כך שבאלטרנטיבה שיש לו, לא היתה הפרה כהוצאה. מה יקרה? יקרה שעל פי ההצעה שמוכרת לפנינו, לא יהיה יתרון לקופת פיצויים על פני חסכון אחר. המקרים בהם לא מסלמים פיצויים לעובדים הם מקרים שוליים. השאלה לשאלה למה לו לחסוך בקופת פיצויים. לגבי החריגים שהוא יכול למסוך, הוא ישאר במצב ניטרלי ולא יהיה יתרון לא לזה ולא לזה.

י. תמיר:
בדרך זו מחזקים גם את הבטחון הסוציאלי של העובד.

היו"ר י. קרגמן:
על הצמדה וריבית אין מס הכנסה, אם חן נכנסות לקרן הפיצויים המבטיחה אם הערך של הפיצויים. החוק צריך להכביד ולהביא לכך שלא ימסכו את הכספים מהקרן לדברים אחרים. אחרת הוא יכול להשתמש בכסף.

י. תמיר:
הוא יכול למשוך 10 אלפים לירות בעוד שהוא צריך לשלם 9 אלפים לירות.

י. פלומיין:
אני מסכים על ההחזרה. אבל רק על מה שהוא קיבל ניכוי.

היו"ר י. קרגמן:
מה זאת אומרת שקיבל ניכוי? יש ערך ריאלי של כסף. מצטברת ריבית והצמדה וזה חלק אורגני של השכר הריאלי.

י. פלומיין:
פחת נותנים ריאלי?

היו"ר י. קרגמן:
אם הוא לוקח את הפרטי ההצמדה, הוא צריך לשלם. זו אבנה הצמדה. אם הוא לוקח להסקעות במסק, הוא לוקח מהעובד את הערך הריאלי של ההסקעה ומשתמש בכך לצרכים אחרים. זה אלמנט חדש לגמרי שאינו קשור יותר עם קרן הפיצויים. זאת צריך לשגור על ידי חוק.

י. פלומיין:
תסגור את הכספים. כל ענין קרנות הפיצויים זה דבר וולנטרי. יש לי 100 לירות שאותן אני יכול להכניס לקופה ולא לשלם מס. נניח שיש אינפלציה של 100%. כאשר אקבל 200 לירות, אשלם 70% וישארו לי 60 לירות. את ה-100 לירות האלה - במקרה אחר - אני יכול לשלם עליהן 30 לירות מס הכנסה מיד ולקנות בשאר איגרות חוב צמודות. אני מגיע לאותן 60 לירות. אני אעדיף לקנות אגרות חוב שאני יכול לסעבד אותן ולמכור אותן וכן הלאה. הסוף החשבונאי הוא אותו סוף. אני מגיע לאותו אפקט.

א. פלמנד:
לעקרון מסכימים כולם. מבחינת החסכון למסק זה אותו דבר.

י. פלומיין:
אני מציע שלא ימשוך מקופת הפיצויים, שלא יוכל למשוך, אלא לתשלום ישיר. הוא מראש לא יחסוך בקופה זאת. הוא יכול להשאר עם אמצעים ליקוידיים ביד.

ח. קורפון:
מה הפטור של עובד לפיצויים?

י. תמיר:
עד עכשיו 2250 לירות. ישנה הצעה של היושב ראש בענין זה.

עמוד 7 סעיף 5

י. תמיר:
זה סעיף העוסק בגיאוגרפיה של מס הכנסה. לפי הקיים, כאשר תושב חוץ בא לארץ ועבד בארץ אצל תושב חוץ, אם עבד פחות מ-90 יום או הכנסתו לא עלתה על 5000 לירות, אנחנו לא נהגנו להתערב ולא להשיל עליו מס. אם היינו יורק טיימס" שלח מישהו לכסות מסהו בארץ, והוא היה פחות מ-90 יום והרויח פחות מ-5000 לירות, אם הוא היה תושב חוץ והמעביד שלו היה תושב חוץ, הוא לא התחייב במס הכנסה בישראל. בענין זה היה פסק דין של גודיק הפקות, כאשר הביא אנשים מהחוץ והם קיבלו הכנסות ממעביד ישראלי, ובית המשפט העליון פידש את הסעיפים - אני מודה שאישיית אינני מסלים עם כך - בלוגיקה מסלול.

אנחנו כותבים שאם בא תושב חוץ ומקבל משכורת מתושב ישראלי, זו הכנסה שהוא מפיך ממקור ישראלי. בעקבות פסק הדין ההוא, ההלכה השתבשה ואנחנו רוצים להעמיד את הדברים במקומם.

מי אינו חייב? - תושב חוץ שעובד אצל תושב חוץ והיה לא יותר מ-90 יום בארץ וקיבל לא יותר מ-5000 לירות.

י. פלומין: אם הוא מועסק על ידי ישראלי, מדוע יהיה לו מיסוי כפול?

י. תמיר: אנחנו דבקים ב-5000 לירות כדי לא לבזות את עצמנו לעומת מדינות אחרות. באמנה

מדובר ב-5200 לירות.

י. פלומין: מזמינים מהנדס שעבד שבוע ומקבל שכר שירחה ממעביד ישראלי.

י. תמיר: אני לא בטוח שהוא מוזמן על בסיס של יחס עובד-מעביד אלא על בסיס של סיקולים

בעלי אופי טובה.

ח. קורפו: קיימת אפשרות של שני עובדי חוץ, כאשר האחד יהיה פטור והשני לא.

ד"ר ג. קיטרון: זה נכון.

י. תמיר: לכאן הכניסו מבחן נוסף של ביצוע עבודה. זה שאתה מבצע עבודה בישראל, ויש כאן

שינוי לעומת מה שהיה בעבר. בעבר היו עושים התקשרות בחוץ לארץ, כי הקובע היה מקום החוזה. הכנסנו את מבחן הביצוע לגבי תושב חוץ שמבצע עבודה בישראל. כאשר המעביד הוא תושב חוץ, לכך המבחן של הביצוע עוד לא נכנס.

היור י. קרגמן: אם הוא עובד אצל מעביד ישראלי, מכירים זאת כהוצאה למעביד הישראלי.

י. תמיר: בכל מקום בעולם תעבוד שבוע ימים, ותשלם מס הכנסה ולא תהיה ציוחה. דפקשו אנחנו

נותנים להם אש"ל גבוה מאד, ובפועל הבעיה פצולמצמת מאד.

א. מלמד: לעתים יש להביא אדם מיוחד להרכבת מכוונות חדשות במפעל. העבודה נעשית בישראל. האם יש פטור אם זה נמשך יותר מ-90 יום? זה נמשך כחצי שנה.

י. תמיר: בדרך כלל לא. עד שלושה חדשים, אתה אורח נשה ללון. את הסעיף הזה העתקנו מאומות העולם. מעבר לזה, אנחנו נכנסים לתמונה בתור גורם של מיסוי.

עמוד 8:

י. תמיר: הפעיף הזה קובע מה שעד כה לא היה ברור. אמריקני הלווה לישראלי כסף

וישראלי משלם על כך ריבית. יש ויכוח בין הארצות איפה משלמת ההכנסה הזאת את מס ההכנסה. נאמר שהמקום הוא מקומו של הלווה כמקור ההכנסה. היו לנו כמה פסקי דין לרעתנו. היה מקרה של חברת החשמל ששילמה ריבית על הלוואות שהיא קיבלה. שם היה ביצוע ההלוואה בניו-יורק. אבל זאת בית המשפט העליון אמר שם, שהריבית נחשבת בידי המלווה האמריקני כאילו צמחה שם. אבל הוא העיר גם בהערת אגב, שהוא בכלל לא יודע איפה נמצא המקור של ההכנסה של הריבית. לכן יש להבטיח שהדברים יהיו ברורים וחד-משמעיים, שריבית, שכירות ותמלוגים ששילם תושב ישראל לגורם חיצוני, זו הכנסה שמקורה בישראל.

י. פלומין: אפילו אם זה הלוואה נעשתה בניו-יורק?

י. תמיר: בכל מקום.

בכל מקום.

י. תמיר:

תצטרך לגלם זאת. הלווה בארצות-
הברית לא יסכים לקבל פחות.

י. פלומין:

האם אתם ערים לעובדה שאתם פוגעים במצב מספטי קיים?

י. תמיר:

אני מטכיים שהסעיף גורף למעלה.
אבל אני יכול להביא עוד סעיפים

שגורפים למעלה ואין ברירה ואנחנו חייבים לעשות זאת ולהסלים עם זאת
שהפרשנות תהיה מרוסנת. היינו צריכים לעשות זאת לפני עשר שנים.

- הישיבה נבעלה בשעה 12.30 -